

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **M. P.**, právně zastoupena JUDr. Michalem Stachem, advokátem se sídlem Na Hradbách 56/I, Jindřichův Hradec, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 4. 2023, č. j. 10000/3982531/23/05/ALD, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 10. 2023, č. j. 61 Ad 1/2023 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Okresní správa sociálního zabezpečení Jindřichův Hradec (dále jen „OSSZ“) rozhodla dne 8. 3. 2023 pod sp. zn. 00297651/44013/SK/20230308, čj. 4400/00005830/23 podle § 72 odst. 1 písm. c) a odst. 4 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, o skončení služebního poměru žalobkyně uplynutím 60 dnů od doručení uvedeného rozhodnutí. Důvodem byla ztráta zdravotní způsobilosti žalobkyně pro výkon státní služby na stávajícím služebním místě, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu žalobkyně poklesla její pracovní schopnost o 40 % s tím, že nadále nemůže trvale pracovat s počítači

a při výkonu služby nesmí přetěžovat pravou horní končetinu. OSSZ zároveň nenalezla jiné služební místo, na které by bylo možné žalobkyni převést.

[2] Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí bránila odvoláním, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou krajský soud neshledal důvodnou a zamítl ji. Krajský soud považoval za správný postup správního orgánu ohledně zadávání a hodnocení podkladů o zdravotní způsobilosti žalobkyně. Potvrdil rovněž závěr žalované, že v současné době se prakticky veškerá administrativní činnost odehrává skrze různé informační systémy, a intenzivní práce s počítači je proto v této souvislosti v podstatě nevyhnutelná. Při vykonávání veřejné služby se v různých oblastech veřejné správy předpokládají vyhotovování nejrůznějších dokumentů či vedení evidencí v elektronické podobě, komunikace s adresáty veřejné správy rovněž probíhá elektronicky, přičemž tento trend stále posiluje. Dle lékařského posudku o zdravotní způsobilosti žalobkyně ze dne 1. 6. 2022 a následné upřesňující lékařské zprávy ze dne 25. 7. 2022 žalobkyně dlouhodobě pozbyla zdravotní způsobilost vykonávat standardní úřednickou či administrativní činnost jakkoli spojenou s prací na počítači. Krajský soud se ztotožnil se závěrem správních orgánů, že žalobkyně pozbyla zdravotní způsobilost nejen k výkonu dosavadní služby, ale i k výkonu státní služby obecně, neboť ta je – jak se v řízení ukázalo – vždy nějakým způsobem spojena s prací na počítači. Krajský soud shrnul, že žalobkyně nesplňuje předpoklad pro výkon státní služby dle § 25 odst. 1 písm. f) zákona o státní službě, tedy nemá potřebnou zdravotní způsobilost, a to dlouhodobě. Správní orgány tak správně rozhodly o skončení jejího služebního poměru v souladu s § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě.

II. Důvody kasační stížnosti

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[5] Nejprve zpochybnila právní hodnocení postupu správních orgánů ohledně zadávání a hodnocení podkladů o zdravotní způsobilosti stěžovatelky. Soud neodlišil zdravotní způsobilost k výkonu služby a zdravotní způsobilost pro konkrétní služební místo, jak požaduje judikatura Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudky ze dne 3. 8. 2016, č. j. 4 As 150/2016 - 28, a ze dne 20. 1. 2022, č. j. 6 Ads 277/2020 - 56. Stěžovatelka je přesvědčena, že v jejím případě nebyly zdravotní posudky dostatečným podkladem (k požadavkům na obsah zdravotních posudků odkázala rovněž na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ad 6/2019 - 70) pro následný postup služebního orgánu, neboť z nich nelze dovodit, že by pozbyla zdravotní způsobilost k výkonu služby obecně. Posouzení zdravotního stavu stěžovatelky bylo provedeno ve vztahu k vymezení jejího dosavadního služebního zařazení jako celku a není možné z něj následně dovozovat, že stěžovatelka pozbyla zdravotní způsobilost jak ke všem činnostem charakterizujícím druh a režim výkonu služby, tak i ke každé jednotlivé činnosti zvlášť.

pokračování

[6] Stěžovatelka dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že prakticky veškerá administrativní činnost ve veřejné i soukromé sféře se v současné době odehrává skrze různé informační systémy, resp. je vždy nějakým způsobem spojena s prací na počítači. Použití výpočetní techniky totiž není celodenní či absolutně nezbytné pro výkon služební činnosti. Nejedná se pouze o administrativní činnost a práci na počítači, ale také o poskytování konzultací, metodickou a instruktážní činnost a další. Tuto činnost je stěžovatelka dle zdravotních posudků schopna s omezeními vykonávat.

[7] Krajský soud nesprávně posoudil také žalobní námitky týkající se vyhledání vhodného služebního místa pro stěžovatelku. OSSZ oslovila šest služebních úřadů s působištem pouze v Jindřichově Hradci, nikoliv v jiných okolních obcích; takový postup je ovšem v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž je zaměstnavatelem v systému státní služby ve vztahu ke státnímu zaměstnanci Česká republika, nikoliv konkrétní služební úřad (viz rozsudek č. j. 6 Ads 277/2020 - 56, odst. 67). OSSZ se dotazovala služebních úřadů na existenci služebního místa pro stěžovatelku s jejím zdravotním omezením, čímž ovšem předem omezila možnosti vyhledání jiného služebního místa. Stěžovatelka vysvětlila, že činnosti na služebních místech v OSSZ Jindřichův Hradec sice vyžadují do jisté míry použití počítače, nejedná se však o absolutní podmínku výkonu těchto činností. Jak vyplývá z popisu služebního místa stěžovatelky, jeho součástí je též kontrola správnosti podkladů, konzultační a poradenská činnost, vyřizování dotazů, poskytování odborné pomoci.

[8] Stěžovatelka brojila rovněž proti tomu, jak krajský soud hodnotil postup dle § 61 a násl. služebního zákona. Zdůraznila, že pokud nebyla OSSZ schopna stěžovatelku převést na jiné služební místo, byla povinna ji zařadit mimo výkon služby. Stěžovatelce by pak příslušelo odbytné ve výši dvanáctinásobku měsíčního platu, neboť pracovala ve služebním poměru na dobu neurčitou po dobu 9 let. Správní orgány ovšem tento zákonný postup nerespektovaly. V případě stěžovatelky nebyly naplněny důvody pro vydání rozhodnutí o skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) služebního zákona. Její zdravotní problémy vznikly v souvislosti s prací pro jejího zaměstnavatele.

III. Vyjádření žalované, replika stěžovatelky a duplika žalované

[9] Žalovaná ve svém vyjádření navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Krajský soud správně uzavřel, že stěžovatelka byla shledána nezpůsobilá k výkonu služby jako takové. Posudek ze dne 1. 6. 2022 ve spojení s lékařskou zprávou MUDr. V. ze dne 25. 7. 2022 poskytují dostatečné informace o zdravotním stavu stěžovatelky; vyplývá z nich, že stěžovatelka je nezpůsobilá k výkonu státní služby, která vždy v určité míře vyžaduje práci na počítači. Závěr krajského soudu, že „prakticky veškerá administrativní činnost ve veřejné i soukromé sféře se v současné době odehrává skrze různé informační systémy“ potvrdila rovněž analýza „Shrnutí a výsledky posouzení výkonu jednotlivých agend na všech služebních místech v Okresní správě sociálního zabezpečení Jindřichův Hradec“, která je součástí spisu. Žalovaná dále upozornila, že stěžovatelka v argumentaci opomíjí svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav; ke dni podání repliky před krajským soudem byla již více než rok v nepřetržité pracovní neschopnosti. Pokud jde o postup při vyhledávání vhodných volných míst, OSSZ postupovala v souladu se stěžovatelkou odkazovanou judikaturou, pokud volná místa hledala i u jiných státních institucí. S ohledem na faktickou

nereálnost převést stěžovatelku na jiné vhodné místo by postrádalo smyslu postupovat podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě. V řízení nebylo nijak doloženo, že by zdravotní problémy stěžovatelky měly vzniknout v souvislosti s prací pro zaměstnavatele; naopak z posudku MUDr. A. H. specializujícího se na nemoci z povolání vyplynul opačný závěr.

[10] Žalobkyně (nikoliv v zastoupení právním zástupcem) reagovala na vyjádření žalované dopisem, ve kterém shrnula svůj osobní pohled na věc a zdůraznila, že zažívá velkou křivdu způsobenou prapodivným překrucováním celé záležitosti. Bezmezně věřila své nadřízené, která jí přislíbila odstupné a potom následné ukončení služebního poměru, ovšem nadřízená posléze svůj názor změnila. Kdyby stěžovatelka dostala výpověď a odstupné, jak jí ředitelka slíbila, své pracovní místo by uvolnila adekvátní pracovníci. Stěžovatelka je přesvědčena, že měla být postavena mimo výkon služby. Uvedla, že jí zaměstnavatel přiděloval práci – zakládání do spisů, dohledávání spisů, kontrolu přeplatků, tisk inventur, pohledávek, telefonické informování klientů, poradenská činnost. Oslovené služební úřady rovněž měly pracovní pozice – sociální práce s klientem, uvádění a informování klientů, archivní činnost. Označila za zavádějící, že by šlo o činnosti, jakkoliv spojené s prací na počítači. Dále stěžovatelka zdůraznila, že si své postižení způsobila prací pro zaměstnavatele, a náleží jí proto odbytné. Peníze z odstupného by použila na pořízení kompenzačních zdravotních pomůcek, rehabilitace, fyzioterapie, aby se mohla co nejdříve zapojit do pracovního procesu.

[11] Žalovaná ve své další reakci uvedla, že stěžovatelka nejprve minimálně od roku 2021 cílila na uznání svých zdravotních obtíží za nemoc z povolání, a když se v lednu 2022 ukázalo, že o nemoc z povolání nejde, začala cílit na skončení služebního poměru s odbytným. Žalovaná upozornila, že jí ve vztahu ke stěžovatelce žádné nesplněné závazky nevznikly. Je to naopak stěžovatelka, kdo překrucuje situaci. Pokud odkázala na výkon některých prací, které jí zaměstnavatel přiděloval, jednalo se o provizorní řešení, které bylo projevem vstřícného přístupu OSSZ ke stěžovatelce. Žalovaná je však přesvědčena, že stěžovatelce ve skutečnosti nešlo o přeložení na jiné služební místo, ale o získání odbytného.

[12] Stěžovatelka na vyjádření žalované reagovala dalším dopisem, ve kterém zopakovala a upřesnila některá svá již dříve uvedená tvrzení.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost **není** důvodná.

[15] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, ke které je případně povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že rozsudek naplňuje kritéria přezkoumatelnosti, jak je vymezuje judikatura Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005,

pokračování

č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Krajský soud se dostatečně vypořádal s podstatou žalobní argumentace a srozumitelně vysvětlil, jaké úvahy ho vedly k zamítnutí žaloby. Stěžovatelka žádné konkrétní důvody nepřezkoumatelnosti neuvedla a žádné takové důvody neshledal ani kasační soud.

[16] Dále se soud zabýval kasačními námitkami směřujícím proti věcnému posouzení žaloby krajským soudem. Předmětem sporu je otázka, zda stěžovatelka pozbyla zdravotní způsobilost toliko k výkonu dosavadního služebního místa, nebo k výkonu služby obecně. Stěžovatelka se domnívá, že měla být převedena na jiné (vhodné) služební místo, případně zařazena mimo výkon služby, a že jí v případě skončení služebního poměru náleželo odbytné. Krajský soud však potvrdil postup správních orgánů, které rozhodly o skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě (tedy bez nároku na odbytné), neboť stěžovatelka ztratila zdravotní způsobilost potřebnou k výkonu služby obecně.

[17] Podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě rozhodne služební orgán o skončení služebního poměru, *„nesplňuje-li státní zaměstnanec bez zavinění služebního úřadu jiný předpoklad potřebný k výkonu služby“*.

[18] Podle § 25 odst. 1 písm. f) musí mít žadatel o přijetí do služebního poměru potřebnou zdravotní způsobilost.

[19] Podle § 34 odst. 1 zákona o státní službě *„předpoklady uvedené v § 25 odst. 1 musí státní zaměstnanec splňovat po celou dobu výkonu služby; služebnímu úřadu je povinen bez zbytečného odkladu oznámit, že tyto předpoklady přestal splňovat“*.

[20] Ustanovení § 61 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona uvádí: *„Státní zaměstnanec se převede na jiné služební místo, nemůže-li vykonávat službu na dosavadním služebním místě ze zdravotních důvodů.“* V takovém případě se v souladu s § 61 odst. 2 písm. a) *„státní zaměstnanec převede na služební místo, na kterém je služba pro něj vhodná, jestliže ze závěru lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb vyplývá, že pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat dosavadní službu“*. Podle § 62 odst. 1 tohoto zákona platí, že nemůže-li být státní zaměstnanec v těchto případech převeden na jiné služební místo, protože žádné vhodné není volné, zařadí se mimo výkon služby, nejdéle však na 6 měsíců. Uplynula-li marně doba, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, služební orgán rozhodne v souladu s § 72 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě o skončení služebního poměru. V takovém případě má státní zaměstnanec nárok na výplatu odbytného za podmínek uvedených v § 72 odst. 2 téhož zákona.

[21] Stěžovatelka nejprve zpochybnila postup správních orgánů ohledně zadávání a hodnocení podkladů o její zdravotní způsobilosti. Správně přitom odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2022, č. j. 6 Ads 277/2020 - 56 (v němž NSS vycházel ze závěrů svého předchozího rozsudku ze dne 3. 8. 2016, č. j. 4 As 150/2016 - 28, týkajícího se skončení služebního poměru v režimu zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů), jehož závěry se ostatně při svém posouzení řídil i krajský soud. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl: *„V obecné rovině je*

představitelné, že při prohlídce vyjde najevo, že státní zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost vykonávat dosavadní službu (na dosavadním služebním místě), ale mohou vyjít najevo také skutečnosti odůvodňující závěr, že státní zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost pro výkon služby obecně, tedy že pozbyl zdravotní způsobilost jako tzv. jiný předpoklad pro výkon státní služby, a není proto zdravotně způsobilý vykonávat jakoukoli státní službu. Z posudku však musí být takový závěr jednoznačně seznatelný. Musí tedy být jednoznačně seznatelné, zda pozbytí zdravotní způsobilosti se vztahuje k výkonu dosavadní služby na stávajícím služebním místě, nebo zda se vztahuje k výkonu služby obecně. (...) V případě, že posudek není dostatečný, je v zájmu služebního orgánu, aby lékaři zadal doplnění či zpřesnění závěrů posudku, resp. upřesnil zadání posudku, např. zpřesněním popisu výkonu dosavadní služby na dosavadním služebním místě, aby měl své případné následné rozhodnutí podložené dostatečnými a korektními podklady a eliminoval riziko, že bude postupovat v rozporu se zákonem.“

[22] Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dále zdůraznil: „*Situaci, kdy státní zaměstnanec pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost (pouze) pro výkon dosavadní služby, je třeba odlišit od situace, kdy státní zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost pro výkon státní služby obecně, tedy že pozbyl zdravotní způsobilost vykonávat státní službu na jakémkoli služebním místě. V druhém uvedeném případě by bylo na místě rozhodnutí služebního orgánu o skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě bez předchozího zařazení mimo službu. V případě, kdy státní zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost vykonávat státní službu na jakémkoli služebním místě, bez zavinění služebního úřadu přestal splňovat jiný předpoklad potřebný k výkonu služby vyžadovaný dle § 25 odst. 1 ve spojení s § 34 odst. 1 zákona o státní službě po celou dobu trvání služebního vztahu. Zařazení mimo službu v takovém případě nemůže splnit sledovaný účel, protože jiné vhodné místo s ohledem na pozbytí jednoho z předpokladů pro výkon státní služby neexistuje.“*

[23] V posuzované věci krajský soud správně uzavřel, že správní orgány postupovaly v souladu s citovanými judikaturními závěry. OSSZ měla k dispozici lékařský posudek o zdravotní způsobilosti stěžovatelky ze dne 1. 6. 2022 vypracovaný společností MEDICUS JH, s.r.o., v němž je uvedeno, že stěžovatelka pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu činnosti spočívající v konzultační a poradenské činnosti na plný úvazek, a to z důvodu dlouhodobého zhoršení zdravotního stavu. Jelikož tento zdravotní posudek nebyl blíže odůvodněn a vztahoval se toliko k výkonu pracovní činnosti na dosavadním služebním místě, vyžádala si OSSZ zpracování odborné zprávy od České správy sociálního zabezpečení, odboru lékařské posudkové služby, jejímž výstupem měla být odpověď na otázku, zda stěžovatelka dlouhodobě pozbyla zdravotní způsobilost vykonávat standardní úřednickou a administrativní činnost. K této žádosti pak OSSZ obdržela zdravotní zprávu ze dne 25. 7. 2022 vypracovanou MUDr. V., která při svém posuzování vycházela z řady podkladů (lékařských zpráv) dodaných stěžovatelkou. V této lékařské zprávě je uvedeno, že stěžovatelka „*trpí chronickými bolestmi pohybového a axiálního (páteř) systému, také bolestmi hlavy a z toho plynoucími poruchami přizpůsobení. Základní je funkční porucha plynoucí z postižení krční páteře, která se klinicky projevuje nejen jako bolesti páteře, ale také jako podíl na bolestech hlavy, bolestech pravé horní končetiny (...). Uvedené je vzato v CCB (cervikokraniálním a cervikobrachiálním) syndromu. Chronický syndrom nenádorové bolesti zhoršuje psychické prožívání v terénu, který je od roku 2002 veden pod diagnózu panické úzkostné poruchy a po zhoršení páteřních potíží a dále po prodělání infekce Covid-19 se zhoršil. Pro tyto potíže byl uznán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (DNZS) ve smyslu zákona*

pokračování

o důchodovém pojištění a posuzovaná byla uznána invalidní I. stupně.“ Lékařka dále ve zdravotní zprávě vyslovila kvalifikovaný odhad, že omezení v pracovní zátěži je trvalou skutečností. Dospěla k závěru, že stěžovatelka s ohledem na svůj zdravotní stav pozbyla dlouhodobě způsobilost konat práci na počítači, resp. práci kancelářskou, a není tak způsobilá vykonávat dosavadní práci podle pracovní smlouvy.

[24] Kasační soud souhlasí se závěrem krajského soudu, že správní orgány rozlišily zdravotní způsobilost k výkonu služby a zdravotní způsobilost pro konkrétní služební místo. Ze zdravotního posudku ze dne 1. 6. 2022 ve spojení s podrobně odůvodněnou lékařskou zprávou ze dne 25. 7. 2022 je jednoznačně seznatelné, že stěžovatelka není s ohledem na své zdravotní obtíže schopna vykonávat jakoukoliv administrativní/kancelářskou práci spojenou s prací na počítači. V průběhu řízení se přitom ukázalo (jak soud podrobněji rozvede níže v bodech 25 a 26 tohoto rozsudku v souvislosti s vypořádáním další kasační námitky stěžovatelky), že veškeré pracovní pozice, které by stěžovatelka mohla ve státní službě vykonávat, jsou ve značné míře spojeny právě s prací na počítači. Ze zdravotní zprávy je tak nutno dovodit, že stěžovatelka nejen že nemůže vykonávat své dosavadní služební místo dle pracovní smlouvy, ale pozbyla zdravotní způsobilost rovněž k výkonu služby obecně.

[25] Lékařská zpráva ze dne 25. 7. 2022, která doplnila lékařský posudek ze dne 1. 6. 2022, přitom naplňuje požadavky na obsah zdravotních posudků, vyplývající z výše citovaného rozsudku NSS č. j. 6 Ads 277/2020 - 56, případně z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ad 6/2019 - 70. Tato zpráva byla řádně vypracována a náležitě odůvodněna, bezpochyby z ní plyne, že stěžovatelka nemůže vykonávat běžnou administrativní činnost, jakkoliv spojenou s prací na počítači. Jelikož je práce na počítači nezbytně spojena s výkonem státní služby, je třeba dospět k závěru, že uvedená zdravotní zpráva byla dostatečným podkladem pro skončení služebního poměru z důvodu ztráty zdravotní způsobilosti k výkonu služby dle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě.

[26] Stěžovatelka dále brojila proti závěru krajského soudu, že prakticky veškerá administrativní činnost je vždy nějakým způsobem spojena s prací na počítači. Ani s touto námitkou se Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Krajský soud v napadeném rozsudku podrobně vysvětlil, že v současné době je intenzivní práce s počítači při výkonu administrativní či úřednické činnosti v podstatě nevyhnutelná (viz zejména bod 50 napadeného rozsudku, na který NSS pro stručnost odkazuje). Touto skutečností se ostatně podrobně zabýval i správní orgán I. stupně, který svůj závěr o nezbytnosti práce na počítači při výkonu státní služby podložil analýzou činností vykonávaných na různých služebních místech v rámci OSSZ (z této analýzy plyne, že je vždy nutno převážnou část pracovní činnosti vykonávat za použití počítače) a také zprávou o výsledku dotazování na šesti jiných služebních úřadech se služebním působištěm v Jindřichově Hradci (z ní vyplývá, že u těchto úřadů není žádné služební místo, u kterého by nebyla administrativní činnost vykonávána za použití počítače).

[27] Stěžovatelce lze jistě přisvědčit, že administrativní práce není vykonávána na počítači stoprocentně; patří sem rovněž poskytování konzultací klientům, práce se spisy a podobně. Jak však prokázaly správní orgány a vysvětlil rovněž krajský soud, intenzivnější práci s počítačem se při výkonu administrativní činnosti v současnosti nelze vyhnout.

Dominantní podíl výkonu této činnosti se tedy vždy odehrává s použitím počítače. Pokud stěžovatelka s ohledem na své zdravotní obtíže činnost spojenou s prací na počítači není schopna vykonávat (což sama stěžovatelka ani nezpochybňuje), je zřejmé, že pro ni nelze najít vhodné služební místo, a že tedy pozbyla zdravotní způsobilost plnohodnotně vykonávat státní službu. Stěžovatelka sice argumentovala tím, že jí OSSZ z důvodu jejích zdravotních obtíží přidělovala pouze práci, kterou nebylo nutno vykonávat na počítači, z vyjádření žalované je ovšem patrné, že tak OSSZ činila proto, že chtěla stěžovatelce provizorně vyjít vstříc, zjevně se však nejednalo o plnohodnotný výkon daného služebního místa.

[28] Nejvyšší správní soud nedal stěžovatelce za pravdu ani v tom, že by krajský soud nesprávně posoudil žalobní argumentaci týkající se vyhledání vhodného pracovního místa pro stěžovatelku. Součástí spisové dokumentace je již výše zmíněná zpráva o výsledku dotazování na šesti jiných služebních úřadech se služebním působištěm v Jindřichově Hradci, z níž je zřejmé, že se v jejich služebním úřadu nenachází takové služební místo, kde by nebyla administrativní činnost vykonávána za použití počítače. OSSZ se snažila rovněž nahlížením do systému ISOSS vyhledat v okrese Jindřichův Hradec vhodné služební místo, na které by stěžovatelka mohla být převedena, ovšem bez úspěchu. Takový postup byl v souladu se závěry rozsudku NSS č. j. 6 Ads 277/2020 - 56, neboť OSSZ se neomezila pouze na služební místa v rámci služebního úřadu, ale oslovila i jiné správní orgány (katastrální úřad, úřad práce, krajská hygienická stanice, krajská veterinární správa, státní pozemkový úřad). Nelze přitom považovat za pochybení, že jako jedno z vyhledávacích kritérií uvedla okres Jindřichův Hradec. Nejvyšší správní soud ve zmiňovaném rozsudku zdůraznil, že vhodnost jiného služebního místa je třeba posuzovat právě i s ohledem na vzdálenost služebního působiště od bydliště zaměstnance. Toto kritérium vyhledávání je tedy zcela adekvátní. Navíc lze poznamenat, že sama stěžovatelka ani OSSZ nesdělila, že by měla zájem o služební místo v jiné lokalitě.

[29] Dále soud připomíná, že podle § 61 odst. 4 zákona o státní službě má být vhodnost jiného služebního místa posuzována s ohledem na zdravotní hlediska a též s ohledem na kvalifikaci státního zaměstnance a jeho schopnostem. Krajský soud proto správně uzavřel, že OSSZ nepochybla, pokud spolu s dotazem na případnou existenci vhodného služebního místa pro stěžovatelku uvedla rovněž její zdravotní omezení. Důvodem případného převedení na jiné vhodné služební místo bylo totiž právě zdravotní omezení stěžovatelky, a proto bylo nezbytné, aby OSSZ vyhledala pouze takové místo, které by byla schopna stěžovatelka vykonávat s ohledem na svůj zdravotní stav.

[30] S ohledem na výše uvedené nelze stěžovatelce přisvědčit v tom, že by v jejím případě bylo namíste postupovat podle § 61 a § 62 zákona o státní službě. Správní orgány dospěly k závěru, že nelze nalézt žádné jiné vhodné místo, na které by stěžovatelka mohla být s ohledem na svůj zdravotní stav převedena. Služební orgán proto nemohl stěžovatelku v souladu s § 62 odst. 1 tohoto zákona zařadit mimo výkon služby, neboť takový postup zákon předpokládá za situace, že žádné vhodné místo není volné. Pokud však takové místo, které by stěžovatelka i přes svůj zhoršený zdravotní stav mohla plnohodnotně vykonávat, vůbec neexistuje, je nutno uzavřít, že stěžovatelka přestala splňovat jeden z předpokladů k výkonu státní služby, a to zdravotní způsobilost. V řízení přitom nebylo prokázáno, že by se tak stalo zaviněním služebního úřadu. Stěžovatelka v kasační stížnosti toliko obecně

pokračování

konstatovala, že její zdravotní problémy vznikly v souvislosti s prací pro jejího zaměstnavatele. Tento závěr však správní orgány vyvrátily s odkazem na posudek MUDr. A. H. ze dne 3. 1. 2022, dle něhož u stěžovatelky nejsou splněna kritéria pro uznání nemoci z povolání. Nejvyšší správní soud tedy shodně s krajským soudem dospěl k závěru, že v posuzované věci byly splněny podmínky pro skončení služebního poměru stěžovatelky podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě.

[31] Závěrem považuje soud za potřebné vyjádřit se rovněž k dopisu stěžovatelky zaslánému soudu v reakci na vyjádření žalované. Stěžovatelka zde shrnula své osobní dojmy z celého řízení, které v ní zanechalo pocity křivdy a nemožnosti uspět proti státnímu aparátu a byrokracii. Soud zdůrazňuje, že má pochopení pro nelehkou životní situaci stěžovatelky, v níž jí její zdravotní stav neumožňuje nadále vykonávat dosavadní pracovní pozici a zároveň se ani nenašlo jiné vhodné služební místo, které by mohla plnohodnotně vykonávat. Je pochopitelné, že v takové situaci by stěžovatelka ocenila skončení pracovního poměru s vyplacením odbytného, které by jí alespoň do určité míry kompenzovalo ztrátu výdělku a pokrylo její náklady na rekonvalescenci. Zákonný nárok na výplatu odbytného však stěžovatelce s ohledem na výše uvedené nevznikl. I kdyby tedy stěžovatelce její nadřízená (třeba i z důvodu neznalosti zákona) skončení pracovního poměru s vyplacením odbytného slíbila, tento slib neměl oporu v zákoně, a soudy tak nemohou být nyní stěžovatelce nijak nápomocny.

V. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[33] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalované žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu